

ZAMFIRA MIHAIL,

**Terminologia portului popular românesc
Editura Academiei R.S.R., 1978**

LUCIAN CUCUIET

Zamfira Mihail, cercetătoare la Institutul de studii sud-est europene, prin cartea „Terminologia portului popular românesc în perspectiva etnolingvistică comparată sud-est europeană”, aduce o contribuție importantă la cercetarea onomasiologică (ramură a lingvisticii care studiază numele din punct de vedere al formei și conținutului lor) a circa 350 de termeni care compun vocabularul privitor la portul popular românesc.

Primul capitol „Premise și izvoare” cuprinde explicații folositoare în legătură cu noțiunea de port popular, criteriile de categorisire a costumului popular (costumul tradițional și cel uzual), corelația obiect-termen, care pune în discuție aspecte ale evoluției în ce privește unele însușiri (formă, dimensiune, funcție) la obiectele (realii) alcătuind portul popular și influențele unor schimbări la nivelul realiilor asupra terminologiei (păstrarea sau schimbarea ei). Se fac referiri însemnate atât la factorii (social-economici, tradiția, norma socială, legea) care au asigurat stabilitatea portului ca element al continuității lui, cât și la fenomenul de aculturare, de transformări în ce privește funcțiile, tehnica de realizare, decorul unor elemente de cultură materială tradițională.

Tot în acest capitol sînt descrise izvoarele etnografice — iconografice, atestări scrise, despre portul popular din sud-estul Europei — și cele lingvistice — atlasele lingvistice și marile anchete indirecte (răspunsurile la ancheta indirectă inițiată în 1969 de un colectiv de la Centrul de lingvistică, istorie literară și folclor din Iași și răspunsurile la ancheta indirectă de B. P. Hașdeu (1884—1885) din chestionarul: Programă pentru adunarea datelor privitoare la limba română) folosite cu deosebită inteligență și rigoare științifică, într-o cercetare interdisciplinară a culturii materiale și a terminologiei. Prin acest fapt, cartea Zamfirei Mihail este un studiu științific valoros din domeniul etnografiei lingvistice — un domeniu de frontieră, interdisciplinar.

Totodată, prin rezultatele sale, faptul că oferă date prețioase despre cele mai vechi atestări ale termenilor de port popular în limba română, etimologia termenilor, stratificarea terminologică, răspîndirea pe teren a termenilor și întocmirea a 38 hărți lingvistice cuprinzînd aria de răspîn-

dire a unor termeni (de exemplu: veșminte, ie, ițari, cioareci, brîu, sarică, suman etc.) în spațiul carpato-dunăreano-pontic, cartea ocupă un loc de seamă în literatura de specialitate. Înfățișînd o stratificare etnografică și una lingvistică pe parcursul a 118 pagini dense și analizînd o mulțime de termeni pentru diverse piese ale costumului popular românesc într-o perspectivă comparată sud-est europeană, în cadrul unei arii de convergență balcanică (convergence area) și avînd o bogată bibliografie, cartea Zamferei Mihail este o contribuție științifică laudabilă.